nieuws

"Risicobeheer wordt taak voor elke landbouwer"

nieuws

Boeren en tuinders krijgen in de toekomst te maken met forse prijsschommelingen. Ze kunnen zich daartegen wapenen door de risico's op het eigen bedrijf beter te managen of door risico's met anderen te delen, bijvoorbeeld onder de vorm van verzekeringen. Dat was het centrale thema van een symposium dat het Landbouwkrediet organiseerde tijdens Agribex.

5 DECEMBER 2009 – LAATST BIJGEWERKT OM 4 APRIL 2020 14:52

Lees meer over:
economie
landbouw algemeen

Boeren en tuinders krijgen in de toekomst te maken met forse prijsschommelingen. Ze kunnen zich daartegen wapenen door de risico's op het eigen bedrijf beter te managen of door risico's met anderen te delen, bijvoorbeeld onder de vorm van verzekeringen. Dat was het centrale thema van een symposium dat het Landbouwkrediet organiseerde tijdens Agribex.

Volgens professor Guido Van Huylenbroeck heeft die toegenomen volatiliteit, gecombineerd met een aantal hefboomeffecten, een enorme impact op het landbouwinkomen. Dit staafde hij met een voorbeeld uit de varkenssector.

"Vereenvoudigd gesteld zorgt een daling van 5 pct van de ontvangsten en een verhoging van 5 pct van de operationele kosten voor een vermindering van 43,2 pct van het inkomen van de varkenshouder", aldus de professor.

Die kleine bewegingen in de kosten- en inkomstenstructuur zorgen dat het voor de boeren "erop of eronder" wordt. Van Huylenbroeck gaf ook aan dat er sprake is van dalende marges tussen opbrengsten en kosten, wat bij hoger risico juist omgekeerd zou moeten zijn. "In de landbouw worden producenten dus, door stijgende volatiliteit en dalende rendabiliteit, geconfronteerd met een negatieve risciopremie".

De landbouweconoom gaf ook aan dat niet alleen de markt voor schommelingen zorgt, maar dat de variabiliteit tussen bedrijven als gevolg van individueel ondernemerschap minstens even belangrijk is. "Belangrijk is op te merken dat diversificatie niet voor elk bedrijf de oplossing is. Diversificatie houdt ook steeds een kost in en door samenhang van de volatiliteit van sommige producten kan een verkeerde diversificatiebeslissing zelfs tot meer volatiliteit leiden".

Dat stijgende volatiliteit tot toenemende risico's leidt, onderschrijft ook professor Ruud Huirne, voorzitter Social Science Group van de Wageningen Universiteit. "Maar willen ondernemers winst maken, dan moeten ze per definitie risico's nemen", stelt hij. "Nochtans hebben de meeste mensen een aversie voor risico's. Daarom ook dat we zo vaak verzekeringen afsluiten. Daarenboven komt dat we risico's heel vaak onderschatten en we hebben de neiging om ons eigen risico lager in te schatten dan dat van onze buren".

De vraag is natuurlijk wat je als land- of tuinbouwer kan doen om die risico's in te perken. Volgens Huirne kan je enerzijds het risico op je bedrijf managen door bijvoorbeeld voldoende informatie te verzamelen, door preventie zoals het uitstellen van beslissingen of geen overhaaste beslissingen te nemen. Ook diversificatie en flexibiliteit kunnen helpen om de risico's te beperken.

Anderzijds kan je op een landbouwbedrijf ook risico's delen met anderen. "Daarbij is bedrijfsfinanciering een belangrijk aandachtspunt. Besteed voldoende aandacht aan solvabiliteit en liquiditeit. Ook met contracten en op termijnmarkten kan het risico beperkt worden. Risico's verzekeren is een andere piste, maar dat is in mijn ogen de laatste optie. Risico-overdracht kost immers altijd geld", aldus Huirne.

En daarmee belandde het debat bij de rol van risico- en inkomensverzekeringen in de land- en tuinbouw. Thierry Dardart van Crédit Agricole France gaf aan dat er in Frankrijk al een heel gamma van instrumenten op het vlak van risicobeheer beschikbaar is. Voorbeelden zijn oogstverzekeringen, prijsgarantieverzekeringen, termijnmarkten, arbitrage bij verkoopsmodaliteiten en contracten. Ook het Franse Landbouwkrediet heeft al een aantal instrumenten ontworpen.

Volgens professor Huirne heeft onderzoek in Nederland uitgewezen dat landbouwers ongeveer 14 euro per verzekerd bedrag van 1.000 euro zullen moeten betalen als verzekeringspremie. Navraag bij landbouwers leerde dat zij maar bereid zijn om 25 pct van dat bedrag op te hoesten. "Bovendien mogen we niet vergeten dat heel wat landbouwers op dit moment geen premies kunnen betalen omdat hun inkomen te laag is. En wanneer er te weinig premiebetalers zijn, zullen banken niet gauw dergelijke verzekeringen aanbieden wegens niet rendabel".

Volgens FWA-topman Jean-Pierre Champagne mag het debat niet mocht verengd worden tot de risico's van de individuele boer en tot opbrengst- en inkomensverzekeringen. "Het probleem is dat de boeren vandaag geen marktmacht meer hebben. De vraag die we ons moeten stellen is hoe de landbouwer zijn deel in de keten kan opeisen. Als hij niet meer gehonoreerd wordt voor zijn werk, is het voortbestaan van de hele sector in gevaar".
Professor Xavier Gellynck treedt Champagne bij. "Onze landbouw is moeten evolueren van productiegericht naar marktgericht produceren. Onze boeren waren daar absoluut niet klaar voor. Zij moeten bij dit proces beter begeleid worden", klinkt het. De aanwezige expert van de Europese Commissie gaf aan dat dit voor Europa een belangrijk aandachtspunt is. "We zullen er tijdens de volgende legislatuur voldoende middelen voor uittrekken", zei hij.
Tot slot werd nog gevraagd naar de rol van de banken in dit debat. "Banken mogen niet vergeten dat zij bij kredietverstrekkingen de ondernemer aan het stuur moeten laten zitten. In Nederland zijn in de glastuinbouw bedrijven enorm gegroeid onder impuls van de banken. Daardoor is er nu een overaanbod gekomen op de markt. Ze hadden beter de ondernemers zelf hierover laten beslissen, dan was de crisis in deze sector veel minder scherp geweest", zei professor Ruud Huirne.
Volgens professor Gellynck moet de financiële sector de land- en tuinbouw helpen om de volatiliteit van de marges onder controle te houden. "De bank heeft er geen baat bij om in zee te gaan met bedrijven die lijden onder grote schommelingen van de cash flow". Luc Versele, ceo van Landbouwkrediet, belooft niet doof te blijven voor deze wijze woorden.
Om het engagement van de bank voor de landbouwsector in de kijker te stellen, reikte de bank na afloop van het debat de eerste Landbouwkrediet Awards uit. "Hiermee willen we onze expliciete steun geven aan het wetenschappelijk onderzoek ten dienste van de landbouwwereld", aldus Versele. In totaal werden er vier Awards uitgereikt voor de beste thesissen in het landbouwonderwijs en één BVLE-Award voor het beste doctoraatswerk in de landbouweconomie.

VILT vzw
Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/

screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/

screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws

screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws

screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |

Privacy policy

Copyright

Cookie Policy

Cookie instellingen aanpassen

Crafted by Brigada